

Lapsen elatus ja huolto 2009

Underhåll och vårdnad av barn 2009

Child Maintenance and Custody 2009

Anne Forss
+358 20 610 7379
anne.forss@thl.fi

Salla Säkkinen
+358 20 610 7064
salla.sakkinen@thl.fi

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
PL 30 (Mannerheimintie 166, Helsinki)
00271 Helsinki
Puhelin: + 358 20 610 6000
www.thl.fi

Lapsen elatus ja huolto 2009

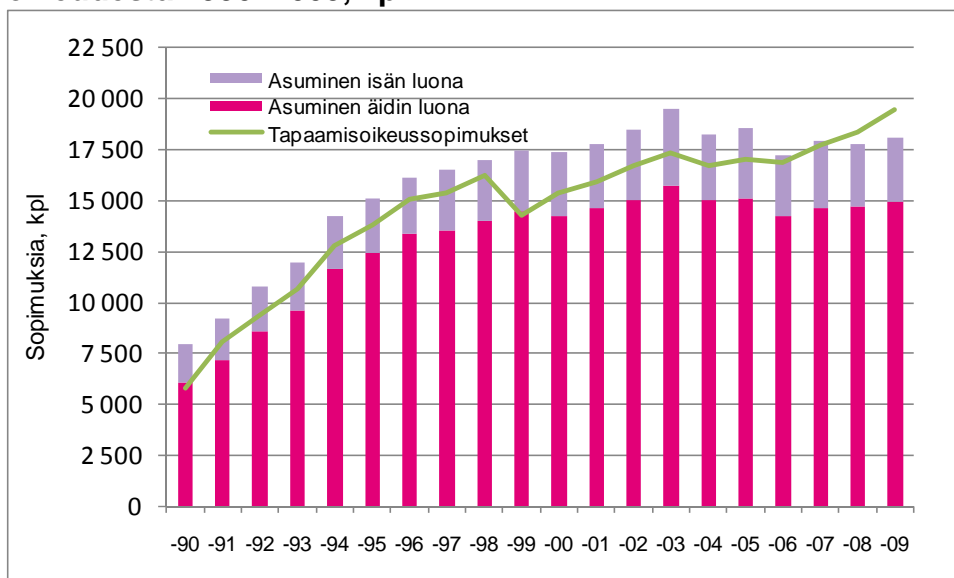
27.5.2010

Sosiaalilautakunnat vahvistivat vuonna 2009 kaikkiaan 39 643 **elatusapusopimusta**. Sopimuksia vahvistettiin lähes 4 000 (11 %) enemmän kuin edellisellä vuonna. Elatusapusopimukset olivat suuruusluokiltaan yleisimmin 134,6–168,2 euroa/kk (25 %) ja alle 67,28 euroa/kk (24 %). Elatusapu jätettiin vahvistamatta (esim. elatusvelvollisen puutteellisen elatuskyvyn vuoksi) 7 378 tapauksessa. Vuotta aiemmin vastaavia tapauksia oli 5 306.

Vuonna 2009 vahvistettiin kaikkiaan 23 770 avioliiton ulkopuolella syntyneen **lapsen isyys**. Lähes kaikkien isyys vahvistettiin tunnustamalla. Vain 70 tapauksessa isyys vahvistettiin tuomioistuimen päätöksellä. Isyyden vahvistamisia tehtiin 9 % enemmän verrattuna vuoteen 2000. Sosiaalilautakunnat vahvistivat vuonna 2009 yhteensä 35 224 **sopimusta lapsen huollosta**. Näistä 93 %:ssa sovittiin yhteishuollosta. Yksinhuolto äidille sovittiin 6 %:ssa ja isälle alle 1 %:ssa tapauksista.

Valtaosa asumissopimuksista tehdään edelleen äidin luona asumisesta. Asumissopimuksen lisäksi voidaan sopia vuoroasumisesta. Vuoroasumissopimuksia tehtiin 164 kunnassa 1 461:lle lapselle vuonna 2009. Sekä asumissopimusten että tapaamisoikeussopimusten määrästä vuoroasumissopimuksia oli noin 8 %.

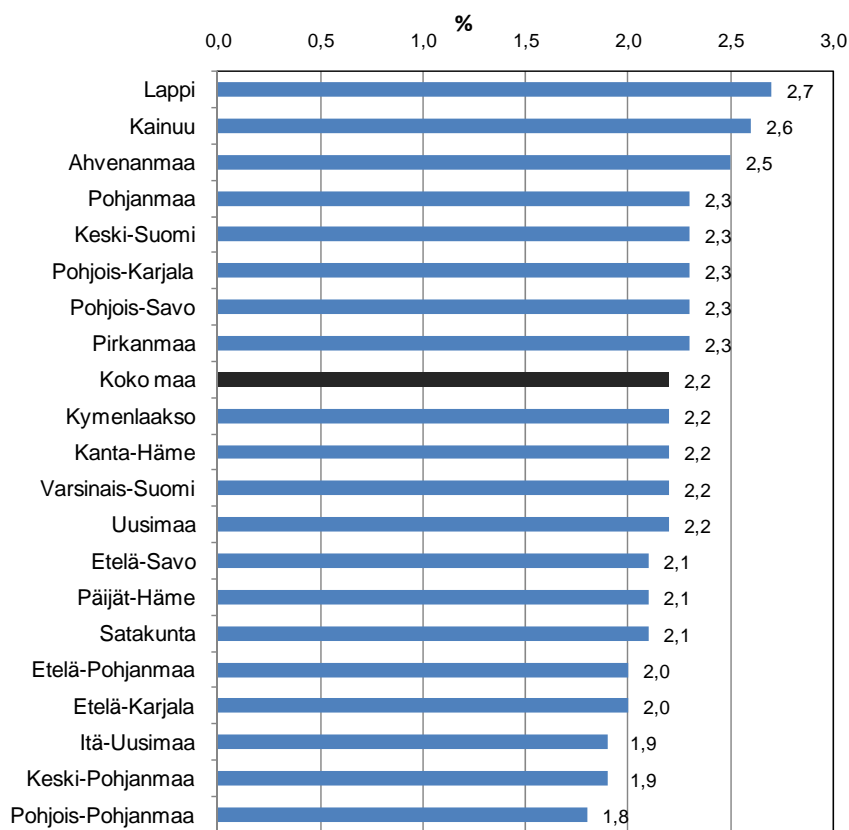
Kuvio 1. Sosiaalilautakunnan vahvistamat sopimukset asumisesta ja tapaamisoikeudesta 1990–2009, kpl

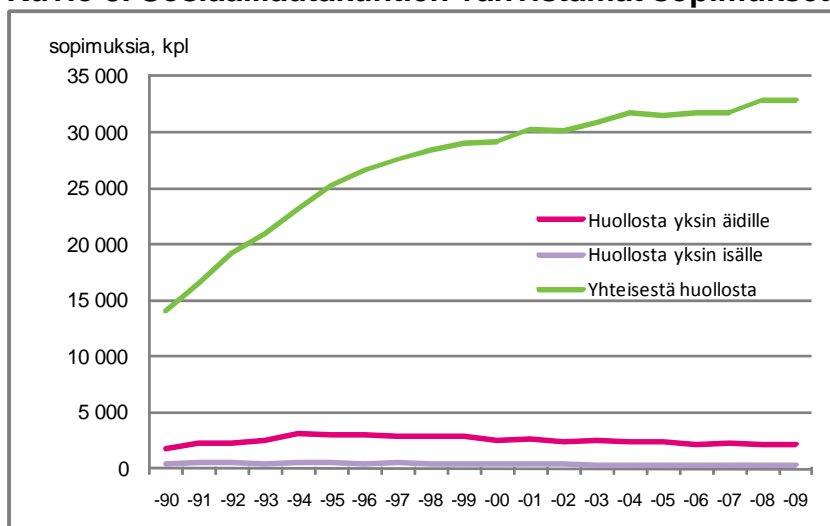
Taulukko 1. Sosiaalilautakuntien vuoden aikana vahvistamia sopimuksia 2000–2009, kpl

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Elatusapusopimuksia	34 316	34 808	35 646	36 111	35 056	34 559	33 573	35 237	35 693	39 643
Sopimuksia lapsen huollosta	32 093	33 333	33 019	33 747	34 466	34 102	34 230	34 359	35 241	35 224
Sopimuksia asumisesta										
- äidin luona	14 253	14 601	14 983	15 748	15 005	15 125	14 215	14 661	14 670	14 902
- isän luona	3 127	3 135	3 454	3 710	3 205	3 405	3 020	3 282	3 065	3 138
Sopimuksia tapaamisoikeudesta	15 381	15 917	16 690	17 347	16 664	17 040	16 893	17 710	18 352	19 409

Kuvio 2. Vuonna 2009 vahvistettujen isyyksien osuus kaikista 0–17 -vuotiaista maakunnittain

Kuvio 3. Sosiaalilautakuntien vahvistamat sopimukset lapsen huollosta 1990–2009, kpl

Tiedot perustuvat kuntien Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle ilmoittamiin lapsen huoltoa koskeviin tietoihin vuodelta 2009. Vuoden 2009 huhtikuun alusta lähtien elatustuen maksatus ja tilastointi on siirtynyt Kansaneläkelaitokselle, joten THL tilastoi elatustuesta vain vahvistetut elatusapusopimukset. Sekä lapsen elatus että huolto tietoja voi jatkossakin poimia myös Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANetistä. Palvelu löytyy osoitteesta www.sotkanet.fi. Indikaattorit saa näkyviin asiasanalla lapsen elatus ja huolto.

Lainsäädännöllisiä muutoksia

Lakiin rekisteröidystä parisuhteesta 9.11.2001/950 astui voimaan muutos 1.9.2009, joka mahdollistaa samaa sukupuolta olevan rekisteröidyssä parisuhteessa elävän puolison oikeuden perheen sisäiseen adoptioon. Vuoden 2009 tiedonkeruuseen lisättiin mahdollisuus merkitä rekisteröidyssä parisuhteessa eläville samaa sukupuolta oleville puolisolle eli parisuhdepuolisoille tehdyt sopimukset lapsen huollosta ja asumisesta. Vuodelta 2009 parisuhdepuolisoiden lapsille tehdyistä huolto ja asumis-sopimuksista ei vielä ole tilastoitavaa.

Käsitteet ja määritelmät

Lapsella tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta.

Elatusavulla tarkoitetaan elatusvelvollisen maksamaa avustusta elatuksen turvaamiseksi lapselle, joka ei asu pysyvästi hänen luonaan. Lapsen elatusavun määrästä ja suorittamistavasta päätetään sosiaalilautakunnan vahvistamalla **elatusapusopimuksella** tai tuomioistuimen päätöksellä.

Lapsen huolto- ja tapaamisoikeussopimus merkitsee kirjallista sopimusta vanhempien välillä. Huoltosopimuksessa määritellään kenelle uskotaan lapsen huolto. Huoltajalla on oikeus päättää lapsen hoidosta, kasvatuksesta, asuinpaikasta sekä muista henkilökohtaisista asioista. Sopimus on esitettävä sosiaalilautakunnan (tai tuomioistuimen) vahvistettavaksi, mikäli siitä halutaan juridisesti täytäntöönpanokelpoinen. Päätöstä tehtäessä on ennen muuta otettava huomioon lapsen etu ja lapsen toivomukset.

Vuoroasumisessa lapsi asuu molempien vanhempien luona esim. vuoroviikoin (vaikka lapsi on kirjoilla vain toisen vanhemman luona). Vuoroasuminen sovitaan esim. laajennetuilla tapaamis-oikeussopimuksella.

Parisuhdepuolisolla tarkoitetaan rekisteröidyssä parisuhteessa elävää samaa sukupuolta olevaa puolisoa.

Isyyden selvittämällä ja vahvistamisella tarkoitetaan prosessia, jossa vahvistetaan avioliiton ulkopuolella syntyneelle lapselle isä. Isyys voidaan vahvistaa joko tunnustamisella tai erikseen isyyden vahvistamista koskevalla oikeudenkäynnillä.

Väkilukutiedot ovat ajankohdalta 31.12.2009.

Liitteet

Liitetaulukko 1: Lapsen elatus ja huolto 2003–2009

Taulukoissa käytetyt symbolit:

- .. Tietoa ei ole saatu tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen
- Ei tapauksia

Underhåll och vårdnad av barn 2009

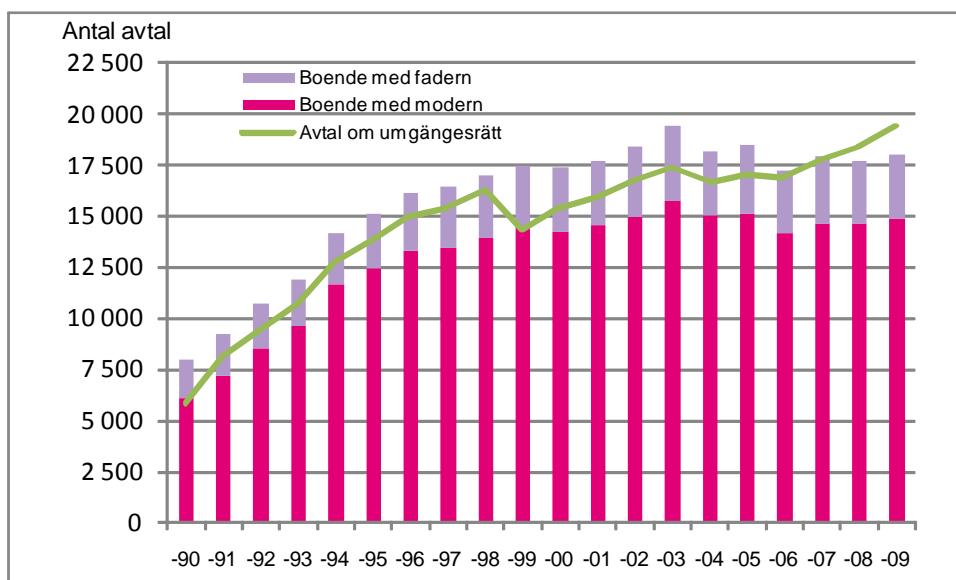
27.5.2010

Socialnämnderna fastställde totalt 39 643 **avtal om underhållsbidrag** år 2009, vilket innebär en ökning på närmare 4 000 avtal (11 %) jämfört med året innan. Avtalen gällde oftast underhållsbidrag på 134,6–168,2 euro/mån. (25 %) och mindre än 67,28 euro/mån. (24 %). I 7 378 fall beviljades inte underhållsbidrag (t.ex. på grund av den underhållsskyldigas bristfälliga underhållsförmåga). Året innan förekom 5 306 motsvarande fall.

År 2009 fastställdes **faderskapet** för totalt 23 770 barn som fötts utom äktenskapet. I nästan alla fall fastställdes faderskapet genom erkännande. Domstolsbeslut om faderskap krävdes endast i 70 fall. Antalet fastställda faderskap ökade med 9 procent jämfört med år 2000. Socialnämnderna fastställde totalt 35 224 **avtal om vårdnad av barn** år 2009. I 93 procent av dessa avtalades det om gemensam vårdnad; i 6 procent av avtalen gick vårdnaden till modern och i mindre än 1 procent till fadern.

Majoriteten av avtalen om barnets boende gäller alltså boende hos modern. Därutöver kan föräldrarna också avtala om växelvist boende. År 2009 ingicks avtal om växelvist boende i 164 kommuner, och avtalen gällde sammanlagt 1 461 barn. Avtalen om växelvist boende utgjorde cirka 8 procent av alla avtal om boende respektive umgängesrätt.

Diagram 1. Antal avtal om boende och umgängesrätt som fastställts av socialnämnderna 1990–2009

Tabell 1. Antal avtal som fastställts av socialnämnderna under ett år (2000–2009)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Avtal om underhållsbidrag	34 316	34 808	35 646	36 111	35 056	34 559	33 573	35 237	35 693	39 643
Avtal om vårdnad av barn	32 093	33 333	33 019	33 747	34 466	34 102	34 230	34 359	35 241	35 224
Avtal om boende										
- med modern	14 253	14 601	14 983	15 748	15 005	15 125	14 215	14 661	14 670	14 902
- med fadern	3 127	3 135	3 454	3 710	3 205	3 405	3 020	3 282	3 065	3 138
Avtal om umgängesrätt	15 381	15 917	16 690	17 347	16 664	17 040	16 893	17 710	18 352	19 409

Diagram 2. Andelen fastställda faderskap år 2009 landskapsvis i förhållande till alla barn i åldern 0–17 år

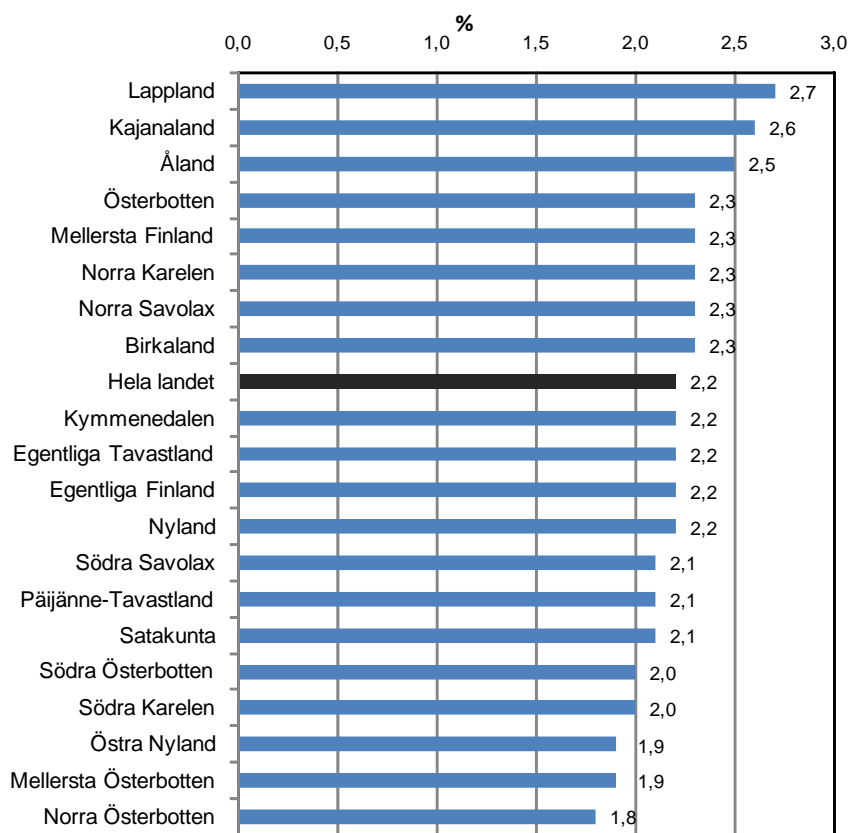
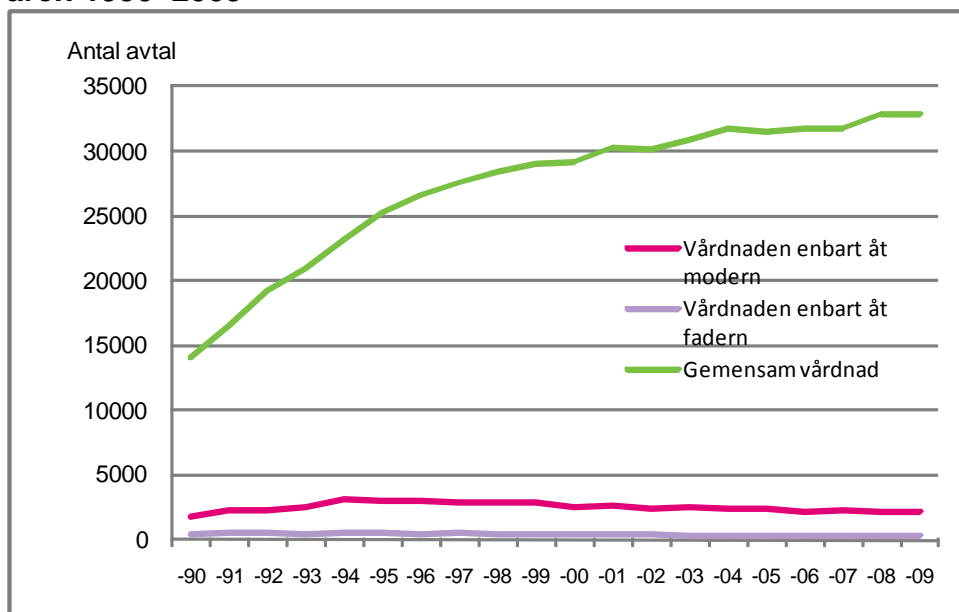

Diagram 3. Antal avtal om vårdnad av barn som fastställts av socialnämnderna under åren 1990–2009

Statistiken grundar sig på de uppgifter om vårdnad av barn som kommunerna rapporterat till Institutet för hälsa och välfärd år 2009. I början av april 2009 överfördes utbetalningen och statistikföringen av underhållsbidrag till Folkpensionsanstalten, varför THL numera statistikför endast fastställda avtal om underhållsbidrag. Uppgifter om såväl underhåll som vårdnad av barn kan dock även i fortsättningen fås ur statistik- och indikatorbanken SOTKANet. Tjänsten finns på adressen www.sotkanet.fi. Indikatorerna hittas med hjälp av referensordet "underhåll och vårdnad av barn".

Ändringar i lagstiftningen

En ändring i lagen om registrerat partnerskap (9.11.2001/950) trädde i kraft 1.9.2009. Lagändringen gör det möjligt för en partner i ett registrerat partnerskap att adoptera den andra partners barn. I insamlingen av uppgifter för år 2009 tillades möjligheten att uppge avtal om vårdnad av barn och boende som fastställts för makar av samma kön, dvs. personer som lever i ett registrerat partnerskap. Inga uppgifter om dylika avtal har rapporterats för år 2009.

Begrepp och definitioner

Barn avser en person som inte fyllt 18 år.

Underhållsbidrag avser det bidrag som den underhållsskyldiga ska betala för att trygga underhållet av ett barn som inte bor stadigvarande hos honom eller henne. Hur underhållsbidraget ska betalas och till vilket belopp bestäms genom ett **avtal om underhållsbidrag** som fastställs av socialnämnden eller genom domstolsbeslut.

Avtal om vårdnad av barn och umgängesrätt avser ett skriftligt avtal mellan föräldrarna. I avtalet om vårdnad fastställs vem som anförtros vårdnaden av barnet. Vårdnadshavaren har rätt att bestämma om hur barnet ska skötas och uppfostras, var barnet ska bo samt andra personliga frågor som rör barnet. Avtalet ska företes socialnämnden (eller domstolen) för fastställande, om föräldrarna vill att det ska vara juridiskt verkställbart. Då beslutet fattas ska framför allt barnets bästa och barnets önskemål beaktas.

Växelvist boende innebär att barnet bor varannan vecka hos den ena föräldern, varannan vecka hos den andra (trots att barnet är skrivet hos bara den ena föräldern). Avtal om växelvist boende ingås till exempel genom ett utvidgat avtal om umgängesrätt.

Registrerad partner avser en partner av samma kön i ett registrerat partnerskap.

Utredning och fastställande av faderskap avser en process i samband med vilken en fader fastställs för ett barn som fötts utom äktenskap. Faderskapet kan fastställas antingen genom erkännande eller separat genom en rättegång om fastställande av faderskap.

Uppgifterna om befolkningmängden är från 31.12.2009.

Bilagor

Tabellbilaga 1: Underhåll och vårdnad av barn 2003–2009

I tabellerna har följande symboler använts:

- .. Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges eller underställd sekretessbestämmelse
- Inget finns att redovisa

Maintenance and Custody of Children 2009

In 2009, Social Welfare Boards confirmed a total of 39 643 **maintenance agreements**. This was nearly 4000 agreements (11%) more than the previous year, Maintenance agreements were generally of the order of EUR 134.6–168.2 per month (25% of agreements) or under EUR 67.28 per month (24% of agreements). There were 7378 cases in which maintenance agreements were not confirmed (for reasons such as the liable parent's inadequate financial resources), compared with 5306 such cases in the previous year.

In 2009, the **paternity** of 23 770 children born out of wedlock was established. In nearly all cases, paternity was established through acknowledgement; only 70 cases involved a court decision. Cases of establishing paternity were 9% up on the year 2000. Social Welfare Boards confirmed a total of 35 224 **custody agreements** in 2009. Of the agreements, 93 per cent concerned joint custody. The mother alone was entrusted with the care of the child in 6 per cent and the father alone in 1 per cent of cases.

A majority of the agreements concerning the residence of a child still conclude that the child shall live with the mother. In addition to an agreement concerning residence with one parent, it is possible to agree on dual residence in each parent's home. In 2009, such agreements concerning dual residence were made concerning a total of 1461 children in 164 municipalities. Dual residence agreements accounted for about 8 per cent of residence agreements and right of access agreements.

Figure 1. Agreements on residence and right of access confirmed by a Social Welfare Board, 1990–2009, no. of agreements

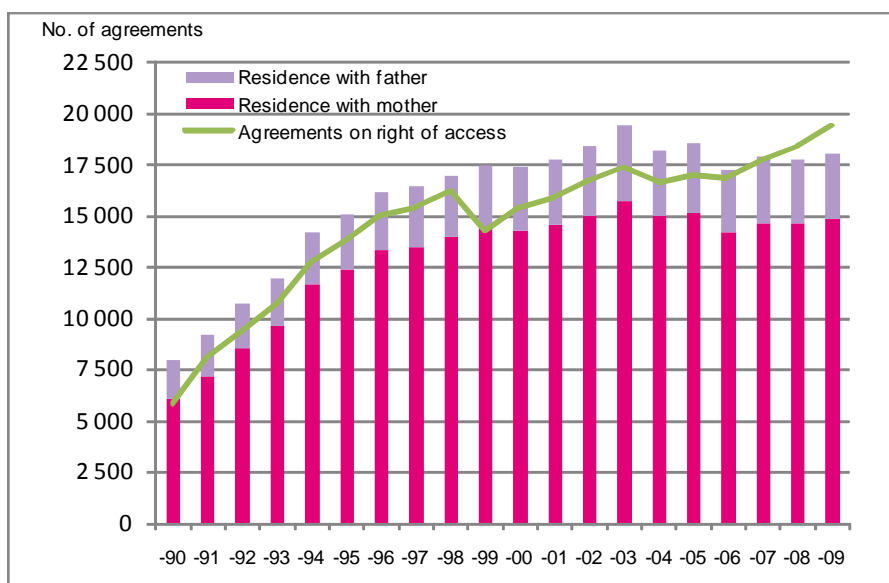

Table 1. Agreements confirmed by a Social Welfare Board during year, 2000–2009, no. of agreements

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Maintenance agreements	34 316	34 808	35 646	36 111	35 056	34 559	33 573	35 237	35 693	39 643
Child custody agreements	32 093	33 333	33 019	33 747	34 466	34 102	34 230	34 359	35 241	35 224
Residence agreements										
- with mother	14 253	14 601	14 983	15 748	15 005	15 125	14 215	14 661	14 670	14 902
- with father	3 127	3 135	3 454	3 710	3 205	3 405	3 020	3 282	3 065	3 138
Agreements on right of access	15 381	15 917	16 690	17 347	16 664	17 040	16 893	17 710	18 352	19 409

Figure 2. Establishment of paternity in 2009 in proportion to all children aged 0–17, by region

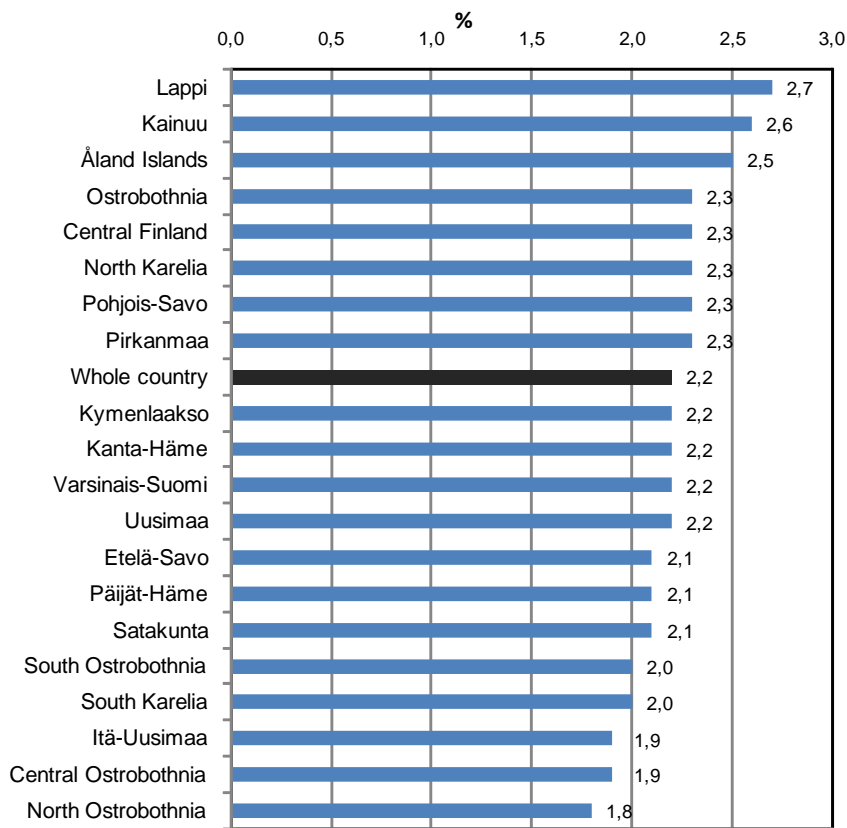
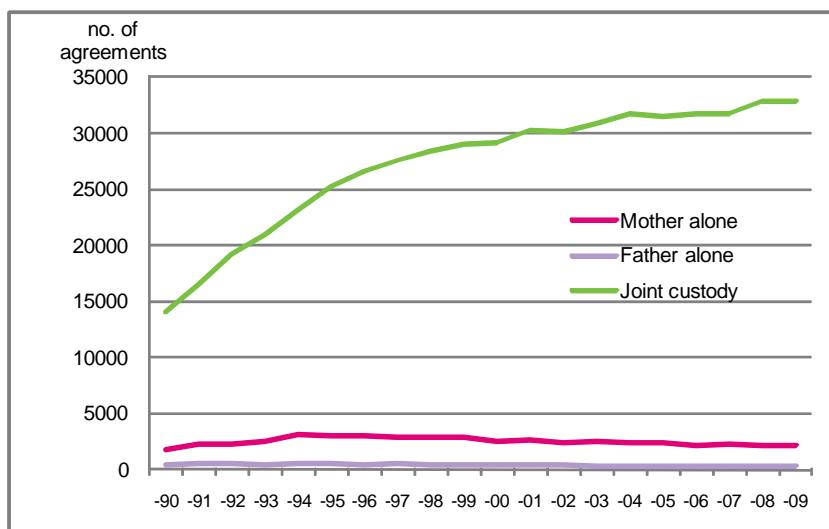

Figure 3. Agreements on child custody confirmed by a Social Welfare Board, 1990–2009, no. of agreements

The information is based on data submitted by municipalities to the National Institute for Health and Welfare (THL) on child custody concerning the year 2009. The payment of and compilation of statistics on child maintenance allowance was transferred to Kela (the Social Insurance Institution of Finland) as of 1 April 2009, and subsequently THL statistics cover only maintenance agreements confirmed by a Social Welfare Board. Data on both child maintenance and child custody will continue to be available in the SOTKANet web service. The service can be found at www.sotkanet.fi. The indicators can be retrieved, for instance, by using the keywords 'child maintenance' and 'child custody'.

Legislative amendments

An amendment to the Act on Registered Partnerships (950/2001) entered into force on 1 September 2009. Under the amendment in question, a same-sex partner in a registered partnership has the right to adopt the other partner's children. The collection of data for the 2009 statistics included a choice of entering data on agreements on child custody and residence made between same-sex partners in a registered partnership. There are no data on such agreements between partners in registered partnerships in the 2009 statistics.

Concepts and definitions

A child is a person under the age of 18.

Maintenance allowance refers to the allowance paid by the liable parent to secure maintenance of a child that is not permanently resident with the parent in question. The amount of the maintenance allowance and the method of payment are determined in a **maintenance agreement** confirmed by a Social Welfare Board or by a court ruling.

An agreement on child custody and right of access refers to a written agreement between the parents. An agreement on child custody defines to whom custody of the child is awarded. The person who has custody of the child has the right to decide on child care, education, place of residence and other personal matters pertaining to the child. In order to be enforceable, the agreement must be submitted to a Social Welfare Board (or a court) for confirmation. When deciding on child custody and right of access, priority should be given to the best interests and wishes of the child.

Dual residence means that a child spends, for instance, alternating weeks in each parent's home (although the child is registered as living with one parent only). Dual residence can be agreed by, for instance, extending the right of access.

A registered partner refers to a same-sex partner in a registered partnership.

Determination and establishment of paternity is the process for establishing the identity of the father of a child born out of wedlock. Paternity can be established through acknowledgement or through specific court proceedings.

The **population data** are from 31.12.09.

Appendices

Appendix table 1: Child Maintenance and Custody 2003–2009

Explanation of symbols in the tables:

- .. Data unavailable, data too uncertain for presentation or data subject to rules on confidentiality
- Magnitude nil

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1. ELATUSAVUN VAHVISTAMINEN VUOSINA 2003–2009, käyvin hinnoin							
FASTSTÄLLANDE AV UNDERHÅLLSBIDRAG ÅREN 2003–2009, gängse priser							
CONFIRMATION OF MAINTENANCE PAYMENTS 2003–2009, current prices							
1.1. Sosiaalilautakunnan vahvistamia elatusapusopimuksia	36 111	35 056	34 559	33 573	35 237	35 693	39 643
vuoden aikana yhteensä - Antal av socialnämnden fastställda avtal om underhållsbidrag under året sammanlagt							
Maintenance agreements confirmed by a Social Welfare Board during year, total							
niistä sopimuksia, joilla aikaisempaa elatusavun euro määrää on - därav avtal om ändring av tidigare eurobelopp of which agreements with an altered amount of payment							
- alennettu, kpl - sänkta underhållsbidrag, st. reduced amount, number	3 412	3 432	2 944	3 286	3 531	3 846	5 730
- korotettu, kpl - höjda underhållsbidrag, st. higher amount, number	3 537	3 317	2 876	2 898	3 919	3 692	2 940
1.2. Sopimukset vuoden viimeisen elatusavun euro määrän mukaan euroa/kk - Avtal enligt eurobeloppet för årets sista underhållsbidrag euro/månad - Agreements according to the amount of the year's last maintenance payment, €/month							
Elatusapu jätetty kokonaan vahvistamatta, kpl	3 164	3 355	3 687	3 694	4 474	5 306	7 378
Underhållsbidraget har inte fastställts, st. Amount of maintenance payment unconfirmed, number							
alle - under - below 67,28 €	9 505	8 687	7 656	7 322	6 907	6 661	8 584
67,28 - 100,90 €	3 750	3 395	3 262	3 068	3 437	3 328	3 956
100,91 - 134,54 €	11 461	11 242	11 130	9 815	8 614	6 568	1 178
134,55 - 168,18 €	3 610	3 455	3 450	3 487	4 430	5 017	9 146
168,19 - 235,45 €	2 803	2 735	2 989	2 958	3 415	3 923	3 806
235,46 - 302,73 €	755	813	843	909	1 154	1 394	1 519
yli - över - above 302,73 €	273	260	216	267	404	508	582
Yhteensä, kpl - Sammanlagt, st. - Total, No.	35 321	33 942	33 233	31 520	32 835	32 705	36 149
Elatusapu jätetty kokonaan vahvistamatta, %	9,0	9,9	11,1	11,7	13,6	16,2	20,4
Underhållsbidraget har inte fastställts, % Amount of maintenance payment unconfirmed, %							
alle - under - below 67,28 €	26,9	25,6	23,0	23,2	21,0	20,4	23,7
67,28 - 100,90 €	10,6	10,0	9,8	9,7	10,5	10,2	10,9
100,91 - 134,54 €	32,4	33,1	33,5	31,1	26,2	20,1	3,3
134,55 - 168,18 €	10,2	10,2	10,4	11,1	13,5	15,3	25,3
168,19 - 235,45 €	7,9	8,1	9,0	9,4	10,4	12,0	10,5
235,46 - 302,73 €	2,1	2,4	2,5	2,9	3,5	4,3	4,2
yli - över - above 302,73 €	0,8	0,8	0,6	0,8	1,2	1,6	1,6
Yhteensä, % - Sammanlagt, % - Total, %	100	100	100	100	100	100	100
Kertasuoritteisia/osittain kertasuoritteisia sopimuksia							
vuoden aikana yhteensä, kpl	114	94	93	50	82	46	41
Avtal om engångsersättning/delvis engångsersättning under året sammanlagt, st. Lump-sum/partly lump-sum agreements during year, number							

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
2. ISYYDEN SELVITTÄMINEN JA VAHVISTAMINEN VUOSINA 2003–2009							
UTREDNING OCH FASTSTÄLLANDE AV FADERSKAP ÄREN 2003–2009							
DETERMINATION AND ESTABLISHMENT OF PATERNITY 2003–2009							
2.1. Lapsia, joiden isyys vahvistettu	21 883	22 878	22 021	23 047	22 821	23 722	23 770
Faderskap fastställt, totalt antal barn							
<i>Children involved in establishment of paternity</i>							
niistä - därav genom - of which							
- tunnustamisella - erkännande - <i>through acknowledgement</i>	21 811	22 814	21 959	22 982	22 765	23 660	23 700
- tuomioistuimen päätöksellä - med domstolens beslut	72	64	62	65	56	62	70
<i>by a court decision</i>							
2.2. Keskeytettyjä isyyden selvityksiä vuoden aikana yhteensä, kpl	940	905	923	882	965	995	899
Antal faderskapsutredningar som avbrutits under året sammanlagt, st.							
<i>Interrupted determinations of paternity during year, number</i>							
niistä - därav - of which							
- lapsen äidin kirjallisella ilmoituksella, kpl	748	735	742	674	749	727	694
med skriftligt meddelande från barnets mor, st.							
<i>by the mother's written notice, number</i>							
3. LAPSEN HUOLTO, TAPAAMISOIKEUS JA ASUMINEN VUOSINA 2003–2009							
VÅRDNAD AV BARN, UMGÅNGESRÄTT OCH BARNETS BOENDE ÄREN 2003–2009							
CHILD CUSTODY, RIGHT OF ACCESS AND RESIDENCE 2003–2009							
3.1. Sosiaalilautakunnan vuoden aikana vahvistamia sopimuksia lapsen huollosta, tapaamisoikeudesta ja asumisesta kaikkiaan, kpl	39 331	40 052	40 124	40 676	41 552	42 792	43 711
Antal av socialnämnden under året fastställda avtal om vårdnaden av barn, umgängesrätten och barnets boende, sammanlagt, st.							
<i>Agreements on child custody, right of access and residence confirmed by a Social Welfare Board during year, number</i>							
niistä - varav - of which							
- uusia sopimuksia, kpl	33 599	34 516	34 688	35 083	35 413	36 151	36 857
nya avtal, st.							
<i>new agreements, number</i>							
- sopimuksia, joilla muutettu tuomioistuimen päätöstä, kpl	452	356	323	392	381	374	356
avtal genom vilka domstolsbeslut ändrats, st.							
<i>agreements altering the court decision, number</i>							
- sopimuksia, joilla muutettu sosiaalilautakunnan vahvistamaa sopimusta, kpl	5 280	5 180	5 113	5 201	5 758	6 267	6 498
avtal genom vilka av socialnämnden fastställda avtal ändrats, st.							
<i>agreements altering agreements confirmed by a Social Welfare Board, number</i>							

Liitetaulukko 1	Lapsen elatus ja huolto 2003–2009
Tabellbilaga 1	Underhåll och vårdnad av barn 2003–2009
Appendix table 1	Child Maintenance and Custody 2003–2009

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
3.2. Sopimuksia lapsen huollosta vuoden aikana, yht.	33 747	34 466	34 102	34 230	34 359	35 241	35 224
Avtal om vårdnaden av barn under året, sammanlagt							
<i>Agreements on child custody during year, total</i>							
niistä sopimuksia - därav avtal - of which agreements on							
- yhteisestä huollosta	30 884	31 784	31 435	31 794	31 768	32 798	32 808
gemensam vårdnad							
<i>joint custody</i>							
- yhteisestä huollosta parisuhdepuolisolle
gemensam vårdnad för registrerade partners							
<i>joint custody between registered partners</i>							
- huollosta yksin äidille	2 548	2 357	2 365	2 161	2 269	2 164	2 115
vårdnaden enbart åt modern							
<i>custody entrusted to the mother alone</i>							
- huollosta yksin isälle	315	325	302	275	322	279	300
vårdnaden enbart åt fadern							
<i>custody entrusted to the father alone</i>							
- huollosta yksin toiselle parisuhdepuolisolle	-
vårdnaden enbart åt den ena registrerade partnern							
<i>custody entrusted to one of the registered partners</i>							
3.3. Sopimuksia tapaamisoikeudesta vuoden aikana, kpl	17 347	16 664	17 040	16 893	17 710	18 352	19 409
Avtal om umgängesrätt under året sammanlagt, st.							
<i>Agreements on right of access during year, number</i>							
3.4. Sopimuksia asumisesta vuoden aikana, kpl							
Avtal om barnets boende under året, st.							
<i>Agreements on residence of child during year, number</i>							
- äidin luona - hos modern - with mother	15 748	15 005	15 125	14 215	14 661	14 670	14 902
- isän luona - hos fadern - with father	3 710	3 205	3 405	3 020	3 282	3 065	3 138
- toisen parisuhdepuolison luona asumisesta -	-
hos den ena registrerade partnern - with one of the registered partners							
3.5. Vuoroasuminen molempien vanhempien luona							
(esim. vuoroviikoin laajennetulla tapaamisoikeussopimuksella)	591 ⁽¹⁾	1 461 ⁽²⁾
Växelvist boende hos båda föräldrarna (t.ex. varannan vecka hos den ena, varannan vecka hos den andra genom avtal om utökad umgängesrätt)							
<i>Dual residence in each parent's home</i>							
<i>(e.g. alternating weeks, with extended agreement on right of access)</i>							
3.6. Annettu selvitys tuomioistuimelle, kpl	995	971	1 093	1 010	1 198	1 107	1 219
Utredning inlämnad till domstol, st.							
<i>Report submitted to court, number</i>							

⁽¹⁾ Tietoa ei ole saatu kaikista kunnista. - Uppgifter har inte lämnats av alla komuner. - *Data have not been obtained from all municipalities.*

⁽²⁾ Tietoa ei ole saatu Riihimäeltä ja Vantaalta. - Uppgifter har inte lämnats av Riihimäki och Vanda. - *Data have not been obtained from Riihimäki and Vantaa.*

SVT-laatuseloste

Lapsen elatus ja huolto

Tilastotietojen relevanssi

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL kerää vuosittain tiedot vahvistetuista elatusapusopimuksista, isyyden selvittämistä ja lapsen huollosta. Tilasto sisältää vuosittaiset tiedot sosiaalilautakuntien vahvistamista elatusapusopimuksista, lukumäärätietoja isyyden selvittämisestä ja vahvistamisesta sekä sosiaalilautakuntien vuoden aikana vahvistamista sopimuksista lapsen huollosta, tapaamisoikeudesta ja asumisesta. Tiedot on saatavissa maakunnittain, kunnittain ja kuntaryhmittäin ja ne julkaistaan tilastoraporttina (aikaisemmin Stakesin Tilastotiedote).

Tilastoraportti on tarkoitettu hallintoviranomaisille, kuntien elatus- ja huoltosopimusasioita hoitaville, suunnittelijoille ja tutkijoille, joilla on tarve saada nopeasti mahdollisimman ajantasaista tietoa elatusapusopimuksista, isyyden selvittämisistä ja lapsen huollosta.

Tilastoraportin tekstiosassa on selitetty käytetyt käsitteet ja määritelmät.

Tietojen keruu perustuu Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta annettuun lakiin (668/2008) sekä Stakesin tilastotoimesta annettuun lakiin (409/2001).

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston perusjoukko muodostuu kaikista Suomen kunnista. Kunnille lähetetään kerran vuodessa kyselylomake, johon merkitään tiedot vahvistetuista elatusapusopimuksista, isyyden selvittämisistä ja vahvistamisista sekä huolto- ja tapaamisoikeussopimuksista. Niille kunnille, jotka eivät vastaa määräaikaan mennessä, lähetetään huomautus. Tilasto laaditaan vasta kun kaikista kunnista on saatu tarvittavat tiedot. Tilaston kattavuus on lähes aina 100 %.

Lapsen asemaa sääntelevät laki lapsen elatuksesta 704/1975, laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983) sekä isyyslaki (700/1975).

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tiedot ovat oikeita, jos kunnat ovat antaneet ne oikein. Epäselvien tapausten selvittämiseksi saatuja tietoja verrataan kunnan edellisen vuoden tietoihin. Tarvittaessa kuntaa pyydetään tarkistamaan annetut tiedot.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Lapsen elatus ja huolto -tilasto on THL:n kerran vuodessa tuottama tilasto. Tilasto ilmestyy touko / kesäkuussa.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastoraportit julkaistaan THL:n Internet-sivuilla osoitteessa:

<http://www.thl.fi/fi/tilastot/lapsenelatus>. Tilastoraportissa on kuvattu keskeiset tulokset ja selitetty käytetyt käsitteet ja määritelmät.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Tietoja on kerätty vuodesta 1993 lähtien.

Vuoden 2009 tiedonkeruuseen lisättiin kysymykset rekisteröidyssä parisuhteessa eläville samaa sukupuolta oleville puolisolle eli parisuhdepuolisoille tehdyt sopimukset lapsen huollosta ja asumisesta.

Elatustuen maksatus ja tilastointi siirtyi 1.4.2009 lähtien Kansaneläkelaitokselle. Elatustukea koskevista tiedoista on vuoden 2009 tilastosta alkaen mukana tiedot vain tehdyistä elatusapusopimuksista.

Tiedonkeruuseen lisättiin vuonna 2008 kysymys vuoroasumisesta.

Vuoden 1999 tiedoista lähtien vähennettiin tiedonkeruuta isyyden selvittämisen ja vahvistamisen sekä lapsen huollon ja tapaamisoikeuden osalta.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastoraportti sisältää kattavasti koko maan tiedot tehdyistä elatussopimuksista, lapsen huollosta ja isyyden selvittämisistä.

FOS-kvalitetsbeskrivning

Underhåll och vårdnad av barn

Statistikuppgifternas relevans

Varje år samlar Institutet för hälsa och välfärd (THL) in uppgifter om fastställda avtal om underhållsbidrag, utredningar av faderskap och vårdnad av barn. Statistiken innehåller årliga uppgifter om antalet avtal om underhållsbidrag som fastställts av socialnämnderna, antalet fall av utredningar och fastställande av faderskap samt antalet avtal om vårdnad av barn, umgängesrätt och boende som socialnämnderna fastställt under årets lopp. Uppgifterna finns att få indelade efter landskap, kommun och kommungrupper, och de publiceras i en statistikrapport (tidigare Stakes statistikmeddelande).

Statistikrapporten riktar sig till förvaltningsmyndigheter, dem som ansvarar för underhålls- och vårdnadsavtal i kommunerna, planerare och forskare som snabbt behöver så aktuella uppgifter om avtal om underhållsbidrag, utredning av faderskap och vårdnad av barn som möjligt.

I statistikrapporten presenteras de använda begreppen och definitionerna.

Datainsamlingen bygger på lagen om Institutet för hälsa och välfärd (668/2008) och lagen om statistikväsendet vid forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (409/2001).

Metodbeskrivning för den statistiska forskningen

Statistikpopulationen utgörs av alla kommuner i Finland. Kommunerna får en gång per år ett frågeformulär, på vilket anges uppgifterna om fastställda avtal om underhållsbidrag, utredningar och fastställande av faderskap samt avtal om vårdnad och umgängesrätt. De kommuner som inte svarar före utgången av tidsfristen får en påminnelse. Statistiken sammanställs när alla kommuner lämnat in sina uppgifter. Statistikens täckning är nästan alltid 100 procent.

Barnets ställning regleras också av lagen om underhåll för barn (704/1975), lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983) och lagen om faderskap (700/1975).

Uppgifternas riktighet och exakthet

Uppgifterna är korrekta om kommunerna har lämnat dem rätt. Vid oklara fall jämförs de uppgifter man fått med kommunens uppgifter från föregående år. Vid behov ber man kommunen kontrollera de inlämnade uppgifterna.

Uppgifternas aktualitet och rättidighet i publikationerna

Statistiken över underhåll och vårdnad av barn sammanställs av THL en gång per år och utkommer i maj/juni.

Tillgång till uppgifterna och deras transparens/tydlighet

Statistikrapporterna publiceras på THL:s webbplats på adressen

<http://www.thl.fi/sv/statistik/underhall>

I statistikrapporten presenteras de viktigaste resultaten och dessutom förklaras de använda begreppen och definitionerna.

Statistikens jämförbarhet

Uppgifter har samlats in sedan 1993.

I insamlingen av uppgifter för år 2009 tillades frågor gällande avtal om vårdnad av barn och boende som fastställts för makar av samma kön, dvs. personer som lever i ett registrerat partnerskap.

Utbetalningen och statistikföringen av underhållsbidrag överfördes till Folkpensionsanstalten 1.4.2009. De enda uppgifterna om underhållsbidrag som inkluderas i statistiken från och med år 2009 är antalet fastställda avtal om underhållsbidrag.

År 2008 tillades en fråga om växelvist boende i insamlingen av uppgifter.

Från och med år 1999 minskades insamlingen av uppgifter om utredning och fastställande av faderskap och om vårdnad och umgängesrätt.

Tydlighet och enhetlighet/överensstämmelse

Statistikrapporten innehåller uppgifter om fastställda avtal om underhållsbidrag, vårdnad av barn och utredningar av faderskap i hela landet.

Quality Report of the OSF Publication Series

Relevance of statistical data

The National Institute for Health and Welfare (THL) annually collects data on confirmed child maintenance agreements, determination and establishment of paternity, and agreements on child custody. The statistics contain data on the number of maintenance agreements confirmed by Social Welfare Boards, the number of cases in the determination and establishment of paternity, and the number of agreements on child custody, right of access and residence of children confirmed by Social Welfare Boards during the year. The statistical data are available by region, municipality and group of municipalities and published in a Statistical Report (previously Statistical Summary).

The Statistical Report aims to provide up-to-date information on maintenance agreements, the number of cases in the determination and establishment of paternity, and the number of agreements on child custody to administrators, planning officials and researchers working in the area of child maintenance and custody and thus in need of this type of information.

The Report text explains the concepts and definitions used in the statistics.

The collection of data is based on the Act on the National Institute for Health and Welfare (668/2008), as well as on the Act on the Statistical Service of the National Research and Development Centre for Welfare and Health (409/2001).

Description of methods used in statistical research

The statistics are based on a population consisting of all Finnish municipalities. A questionnaire sent to municipalities once a year is to be filled in with information on confirmed maintenance agreements, determination and establishment of paternity, and agreements on child custody and right of access. If a municipality fails to respond within due time, it will receive a reminder. The statistics are not compiled until the necessary data have been obtained from all municipalities. The statistics almost invariably have a coverage of 100 per cent.

The position of the child is also regulated in the act on child maintenance (704/1975), the Child Custody and Right of Access Act (361/1983) and the Paternity Act (700/1975).

Correctness and accuracy of data

The data are correct insofar as the municipalities have reported them correctly. In unclear cases, the data are compared with the previous year's data from the municipality. If necessary, the municipality is asked to check the data it has submitted.

Timeliness and promptness of published data

THL compiles the Child Maintenance and Custody statistics annually. The statistics are published in May/June.

Accessibility and transparency/clarity of data

Statistical Reports are published on THL's website at:

<http://www.thl.fi/fi/tilastot/lapsenelatus>. The Report describes major findings and specifies concepts and definitions.

Comparability of statistical data

The data have been collected since 1993.

The collection of data for the 2009 statistics included requests for data on agreements on child custody and residence made between same-sex partners in a registered partnership.

The payment of and compilation of statistics on child maintenance allowance was transferred to Kela (the Social Insurance Institution of Finland) as of 1 April 2009. As of the 2009 statistics, the data included on maintenance allowance cover only maintenance agreements confirmed by a Social Welfare Board.

The 2008 data collection included a new question on dual residence.

As of 1999, data collection was reduced concerning the determination and establishment of paternity and the custody and right of access of the child.

Clarity and consistency

The data on maintenance agreements, child custody and determination and establishment of paternity in the Statistical Report are nationwide.